

KATHOLIKUS NÉPLAP

PEST, 1857.

50. szám.

II. Félév.

DECEMBER 16.

Hallgass nyelvem, nem fáj fejem.

(Vége.)

annak kétségen kívül oly asszonyok, kik mindig beszélnek, s az ő beszédök folytonos rágalom. Az ilyenek más becsületét elrabolják. Nemde ha valaki lop, azt bezárják, megbüntetik? És ha a rágalmazók, pletykázók legdrágább kincsedet, a becsületet, rabolják el, azokkal misem történik. Szokás volt a romaiaknál, hogy mindazok, kik másokat rágalmaztak, egy C betűt sütöttek tüzes vassal homlokukra büntetésül; és annak a C betűnek az volt a jelentése, hogy a ki azt homlokán viseli, „calumniator”, azaz: rágalmazó; tehát csak a kezdő betűt sütötték rá. Oh! ha minálunk is minden rágalmazónak egy R betűt pörkölnének a homlokára, nem ártana; legalább ezen érdemjelről lehetne már messziről tudni, kiktől kell őrizkednünk. Ezek volnának a czézéses vagy czimeres legióhoz tartozók, kiktől ovakodni kell. Mert igaz az a közmondás: hogy egy állattól sem kell úgy félni, mint az embertől. A vad állat ugyan is mutatja, hogy vad, tehát kerülhetem; a farkas csikorgatja fogait, szaladok tehát attól, hogy meg ne czirogasson. De

az ember megcsal: barátomnak nézem, és ő elárul; mutatja, mintha szeretne, és gyűlöl; hizeleg, hozzám simul, és belső kép utál. Oh! ha minden embernek szíve táján volna egy ablak, hogy be lehetne látni a szívnek mélyébe, akkor tapasztalnók, hogy sokan külső kép olyanok mint az ártatlan bárányok, belső kép pedig ravasz rókák. Ilyenek kiváltképe a pletykázók, kik ugyanazon egy nyelvvel ma hizelegnek, mézes szavakat szórnak; holnap rágalmaznak és gyaláznak.

Pedig de nagyon vétkeznek az ilyen rágalmazók! Isten bocsásd meg nekik! nem tudják, mit cselekesznek. Ők lelki vakok, nem fogják föl ezen véték súlyát. Ez által megbántják az Istent. Mert minden ember Isten gyermeke. A ki megbántja a gyermeket, megbántja az atyát is. Ha rágalmazod az embert, az Isten művét rágalmazod. — Vétkezik a rágalmazó embertársa iránt is; mert a szeretet második törvénye: szeressed felebarátodat, mint tenmagadat. És az apostol szerint: a ki felebarátját, kit lát, nem szereti, az az Istent sem szereti. — De bünt követ el saját maga iránt is; mert a szép szóvási tehetséget saját romlására, lelkének vesztére fordítja.

Némelyek azon balhiedelembem élődnek, hogy léteznek boszorkányok, kik árthatnak, vagy megigézik az embert. Azt mondom rá, hogy azok a pletyka-nyelvű asszonyok, azok a boszorkányok; azok ártnak az em-

bernek, megnyelvezik az embert. Ezek a Frau Juli-féle tréceselők, ezek az igazi boszorkányok. Más boszorkánytól nincs mit félnünk, csak ezek meg ne öljenk nyelvökkel becsületünket ártatlanul. — De mind hiába! ilyeneké mindig az utolsó szó. Valaki ráfogta, hogy azért nem ministrálhatnak az asszonyok az oltárnál, mert akkor a pap nem mondhatná az utolsó Kyrrie-eleisont, hanem mindig az asszonyé volna az utolsó szó. — Szó a mi szó, de vannak is ám ilyen kerepelő száju nők, kiknek lármája a tizedik szomszédba is elhallik. Husvét előtt a nagyhéten ezeket kellene a toronyba küldeni kerepelő helyett, s bizony meg is felelnének ám tisztóknak. Ha van valakinek valami hirdetni valója, nem szükséges a kisbirónak fizetni; csak mond meg ezen asszonyoknak, de hozzá tedd ám azt is, hogy ne mondják meg senkinek: biztosítlak, miszerint egy nap alatt az egész helység fogja tudni. És az a legkülönösebb, hogy nem is tartják véteknek a rágalmazást. Ha tekintjük az embereket, miről szólnak általában? Összejön kettő, rágalmazza a harmadikat. Jön a harmadik, a negyedikre kerül a sor; és így tovább. Vagy ott ülnek a pinczében, vagy kocszmában a boros kanecso mellett; megjön a széles jó kedv, elkezdik a notáriuson, bírón és előjárókon, s mindenik ellen van kivételök. Ezek aztán meg nem gondolják, hogy ily beszéd által lopást követnek el; mert a legdrágább kincstől, a becsülettől, fosztják meg felebarátaikat. És tud meg, hogy valamint a tolvaj büne addig meg nem bocsátatik, és a pap őt addig föl nem oldozza, míg a lopott jószágot vissza nem adja: ugy a rágalmazás sem bocsátatik meg addig, míg az elvett becsületet helyre nem állítod. De oh mily nehéz, csaknem lehetetlen a rossz hírt, mely az egész községben elterjedt, ismét jóvá tenni! Okosabb tehát nem is rágalmazni, mint ily súlyosan terhelni a lelkiismeretet. — De talán azt gondold: miért ne szólnék, hisz igaz, a mit hallottam, és a mit beszéltek, tehát el is mondhatom? — Nem, atyafi! nem szabad, ha mindjárt igaz is, és ha bizonyosan tudod, ez ezen vétket követte el, nem szabad tovább vinned, hanem emlékezzél arra: ma neked, holnap nekem. Most ő esett el, talán nem sokára te is ugyanazon gyarlóságba esel. Ugy-e bár nem szeretnéd, ha rólad szintén terjesztenék azt a hírt? A mit nem akarsz, hogy veled cselekedjenek, te se tedd másoknak! Mert többnyire beteljesedik, hogy az Isten éppen úgy büntet minket, a mint másokat megítélünk.

Vagy talán azt mondod: hisz csak azt beszéltem el, a mit másoktól hallottam; semmi új dolog, mások is tudják? Ha másoktól hallottad, hát azért mindjárt el kell hinni azon kőszá hírt, melyet a rossz nyelvek beszélnek? És ha csakugyan való, nem kívánja-e a felebaráti szeretet, hogy hibáját takarjad? Midőn Noe sokat ivott és illetlenül feküdt, Szem és Jafet palástaikkal betakarták, Chám pedig kigunyolta. Ha találkozik ilyen Chám-féle, ki kigunyolja embertársadat, ne kövesd ötét, hanem inkább Szem- és Jafetet; és embertársad gyarlóságát a szeretet palástjával fodd be, ugy részesülj te is az atyai áldásban.

A nyelvnek csodálatos erejét már Aesopus az ő meséinek egyikében előállítja. Egy ur, ugymond ő, megparancsolta cselédjének, hogy a legjobb ételt készítse el; s ez nyelvet készített tormával. Majd ismét

arra kényszerítette, hogy a legroszabbat adja be; és az inas ismét nyelvet adott. Midőn kérdezte az ur inásától ennek okát, ez azt felelé: a nyelv a legjobb és legroszabb; mert a legroszabbat jóvá, a legjobbat rosszszá teheti — Ezen értelemben ír sz. Bernárd is, mondván: „A nyelv kis tag, de nagy rossz szülője, ha nem zabozol: a nyelv felbontja a barátságot, szaporítja az ellenséget, gyűlölséget ébreszt, az egyenlenség magvát hinti el, sokakat romba dönt; kész elrontani a jót, és rosszat idézni elő.” Hasonlóan szól sz. Jakab apostol, mondván: „A nyelv kicsiny tag ugyan, de nagy dolgokat hánytorgat. Imhol egy kevés tűz mekkora erőt gyújthat föl.” Azért mondja a fenemlített sz. Bernárd ismét, midőn a nyelvnek különös alkotását írja le: „A nyelv két fal által környezetik, mint valami erősség, bástyával van ellátva: ezek a fogak és kívülől az ajak. Már ez is mutatja, mennyire kell a nyelvet zabozlítani!”

Azért tanácslom, ha valami rágalmazó nyelv téved lakásodba, utasítsd azonnal egy házzal tovább.

Ha valakiről beszélsz, mindig úgy képzeld, mintha az is jelen volna, és hallaná; ugy bizonyára kikerülőd a rágalmazást.

Ha olyan társaságba jössz, hol valakit rágalmaznak, kerüld azt; mert ha te nem is rágalmazsz, hallgatással is vétkezel. A ki hallgatja a rágalmazást, éppen úgy vétkezik, mint a rágalmazó. S ha senki sem hallgatná, akkor az nem is rágalmazna, mert a falaknak bizonyára nem beszélné el a rágalmat.

Községek! falusi bírák! távolítsátok el azokat a hírherdó asszonyokat! Adjatok határidőt nekik; és ha javulni nem akarnak, vezessétek ki a határig; mert egy ilyen szélmalom az egész falu becsületét megörli.

Mendlik Ágoston.

Kátyolok a nép életéből.

XV.

A f a s o r o k.

Parancsot irt a főbiró, s a helység pennája
Nagy karakallával írta a „Vidi”-t alája:
„A tagok mesgyéit kiki fákkal kiültesse,
Körülássá, sövényezze, megöntözze, nyesse.”

Öreg bíró uram hetykén ballag az okmánynyal,
S tudatja az uradalmi mezei kormánynyal:
„Uram! itt a parancsolat, muszáj, meg kell lenni,
Senkinek sem szabad magát ez alól kivenni.”

„Nem-e? no jó, meg lesz; — de hát kérem igen szépen:
A helység megtesz-e mindent ez ügy érdekében?” —
„Meg a; de már megkövetem: hogyan is lehessen,
Hogy az ember a törvénynek ellene tehessen?” —

Negyvenezer hold a tere az egész határnak,
Ebből huszonhárom ezer jut az uraságnak;
Megárkolni, kiültetni, sok ez ur dolgára, —
S egy hóra az uraságnak rendén a határa. —

Kátyolba sülyedt a tanács, nincs falkolája;
Nem állja meg a kiadást a helység kasszája;

Meg-megüti a homlokát a törvény bírja,
Mind hasztalan! halottsülött minden indítványa.

Csikóbőrös Verbőczyét megüli végre,
Mehúzza azt, fölemeli szemeit az égre,
S mire visszatekintene, nagy gondolatjában
Megszülemlett a rendelet a tanács-szobában.

„Tudjátok-e meséjét a majom- és maeskanak?...
Égesse meg az uraság hegyét az ujjának,
Mi majd szépen zsebre rakjuk a sült gesztenyéket:
Ültetésre az uraság adjon esemetéket.” —

Nem a világ oltárkodni jó haszon fejében,
Bíró uram nagy alássan a kastélyba mégyen;
S mint a maeska, ha lesben áll, addig vára, — kére,
Mig sok hunyászkodás után a célhoz nem ére. —

Fasor zsegi a dülököt végre valahára,
Nyalkán lépdel ki a nép a rendezett határra,
Mintha saját szorgalmának gyümölcseit látná,
Mintha a kegyes uraság védkarát nem látná.

De ugy különbözik egyik fasor a másiktól,
Mint a silány kenderkőcz-guzs a szalag-csokortól:
Egyik rendes katonasor, s ez az uraságé;
Másik tizedelt előrs, ez a jobbágyaságé.

Hogy is ne? — elég, hogy ott van már a fa a földben,
Kinek mi gondja, ha sárgán játszik-e, vagy zöldben.
Sőt megteszi azt a tréfát hol egyik, hol másik,
Hogy néha egy sudár fa szekér után mászik.

Kiesett a kerékszege a jó szekereseknek,
Elpattant derékszege a nyújtónak, főlhéreznek,
Ostornyélnék is megjárja a sorfákknak ága;
Néha árt a sihederek csupa pajkossága.

Hajra! mintegy ellenével daczol a gyerkőcze,
S az ártatlan fába téved az éles szekercze,
A fáhéj s a lombos ágak vadul sértegetve,
Hasogatva, letördelve, vagy botorul nyesve! —

Fanevelés, famivelés, hol van a világod?
Idomulás, nemesbülés, de messze országod!
Mivelt nemzet, idomult nép még meg is siratná,
Ha egy élőfa, vagy virág levelét hullatná!

Nyulassy Antal.

A tündér erdő.

Rege

Danisztól.

Hejermegye egyik nevezetes szép pusztáján szolgált egy pár évvel ezelőtt egy, Andor nevezetű juhász bojtár; sem apja, sem anyja nem volt; a számadó gazda fiul fogadta őt örökbe, mint árva gyermeket, s egyetlen leányát is, a szép Juliskát Andornak szánta feleségül. Andor szép legény volt; de Juliska százszor szebb volt; nem volt neki párja sem a vááli völgyben, sem a Vértes alján, sem a Duna mentében, sem a megye sik pusztáján Rácz-Almástól Czeiczéig.

Andor szerette Juliskát oly nagyon, mint az angyal a lilionszálat; Juliska is szerette Andort, de nem akart feleségül hozzá menni, mert Andor káromkodó ember volt; szeretett illetlenül beszélni, szem-

telen mesékkal az ártatlan tiszta szívű leányokat megpirítani; sőt egy időtől fogva Juliskát, a legtisztább mezei virágszálat kezdette gonoszra csábítani. Most Juliska egészen idegen lön Andortól, kerülte a vele való szóváltást is; mi Andornak mélységes szivbánatot, az öreg számadónak pedig szomorúságot okozott.

Egykor a számadó gazda elutazott a közel városkába, Csákvárra, s elvitte magával kedves egyetlen leányát is; Juliska megbámulá a csákvári pompás külsejű templomot, s mivel kapuját nyitva látá, ellenállhatlan belső szózat hívá s szólítá őt, hogy menjen be a templomba. Áll pedig a főoltár háta megett roppant márvány-emelvényen sz. Mihály főangyal óriás szobra, kifaragva alabastromból; fehér mint a hó, kedves, meglepő és gyönyörű, mintha Isten maga ujjaiával véste volna ki Sion hegyén. Juliska letérdelt a szobor előtt és imádkozék; kérte a szent angyalt, hogy hatalmas esedezése által nyerjen az Istennél a meggyülött Andornak szelid szívet, buzgó lelket, isteni félelmet, okos és böles értelmet; hogy ne legyen káromkodó, hogy ne legyen trágár, hogy ne legyen szavaiban illetlen, hogy ne legyen emberszóló, s hogy a hirtelen haragot, az anyai káromlások szülő anyját, szelidséggel mérsékelje.

Julcsa sokáig imádkozott buzgón, ajtatosan, szivből; egyszer a mint föltekint, látja, hogy az alabastrom kép rózsaszínné változik, és az angyal szeliden meghajtja fejét, mintha mondaná: „igen!” — Julcsa megrémült; szent borzadás futotta be idegeit, megcsókolá a szobor márványtelepét, s fölkelvén kimene a templomból. Busan elmékedett látásáról, de szót nem beszéle róla senkinek. Vett a csákvári piaczon egy szép kis veres korsót, és midőn atyjával haza ment, az erdő szélében az erdőkerültől kapott egy szép madárkát, a pusztában pedig az öreg kertészről kapott egy szép rózsát.

Alig érkezett haza Julcsa, sietett azonnal a kútra, hogy új korsóját megtöltené friss vízzel; hanem elvitte magával a madárkát is, elvitte a rózsát is. Andor éppen juhait itatta, és meglátván Julcsa kezében a rózsát, mondá neki: „Juliskám! angyalom! add nekem azt a gyönyörű szép rózsát.” „Odadnám — felele Julcsa, — de ugy is elszárad a kezeden, mert tudom, hogy ma eleget káromkodtál.” És esküvék Andor Julcsának, hogy nem káromkodott még egész napon. Julcsa tehát neki nyújtá a rózsát; és a rózsza azonnal elfonnyadt, és megfeketült, és Andor elveté a földre. Azután mondá Andor Julcsának: „Juliskám! angyalom! add nekem azt a szép kis madarat.” „Odadnám biz én, — felele Julcsa, — de ugy is elrepulne tőled, mert tudom, hogy ma sokat káromkodtál.” És esküvék Andor Julcsának, hogy egy káromló szót sem mondott még egész napon. Julcsa tehát átnyújtá a madárkát Andornak, de a madár azonnal megszűnt élni a tenyerében; élesztgeték mindketten sokáig, de a madár nem repült el többé. Azután mondá Andor Julcsának: „Juliskám! szép kis angyalom! hagyj engemet inni új korsódból.” „Nem hagylak biz én, mert tudom bizonyosan, hogy ma sokat káromkodtál.” És esküvék Andor Julcsának, hogy mai napon még annyi rosztat sem mondott, mint egy leesett harmatszeme. Julcsa tehát oda nyújtá Andornak a korsót; de midőn ivott volna, vér csordula ki

a szájából. Andor megrémüle és földhez utá a korszót, mely a kut körülöttesát pirosra festette, s Julcsa fehér kotényén ezer piros leneseként ultek átkos cseppei. Julcsa megrémült: „mondtam ugy-e, hogy káromkodtál? most megver az Isten engem is miattad!” és keserűn sirásra fakadva, házuk felé tartott. Andor is egy kevéssé megszeppent; szomorun hajtotta nyáját az erdő széléhez, hol egy szélső vén tölgyfa tövéhez lefeküdt, és a fejét bűnak ereszté.

Épen fogadást akart tenni magában Andor, hogy többé nem fog soha káromkodni, midőn egyszerre egy nagy majmot látott az erdőből kifelé ballagni, s ez megfogá figyelmét. Ez a majom pedig a sátán volt, és egyenest Andor felé tartott, és így szóla hozzá: „Juhász, juhász! mit búsulsz?” „Hogy is ne busulnék, felele Andor, mátkám is elhagyott, az Isten is megver.” „Ne busulj! — mondá a sátánmajom — nem ver meg az Isten; mátkád sem hagyott el, csak ingerkedik veled. A rózsza elhervadt, mert a kezéd forró volt a szerelemtől; a madár megszűnt élni, mert mikor kezédbe adá, megszorította a szívét; az ital pedig vérnek látszott, mert a korszó tele volt piros répalével.” A szavak után a majom egy nagyot kaczagott, hogy az egész erdő viszhangzott bele, és eltávozik. Andor megvigasztalódék; tetszék neki a titkos események természetes megférése, s előbbi vélt együgyűsége miatt megharagudva iszonyun káromkodék. Egy óra elfolyása után elnyomá Andort az álom, és a vén fa tövében elalvék; kijött pedig a majomsátán az erdőből, és Andor szeméire dióhéjat tön, hogy föl ne ébredhessen, és behajtá Andor nyáját az erdőbe messzire; és durrogatott a sátán oly nagyon, hogy a sziklák szét pattanva legördülének, és az állatok meghunyászkodva félelmekben lefeküdtek a földre. Andor pedig aluszik vala.

Lőn pedig Andornak álma igen keserű; fájdalmas nyögések, ijedő rázkódások, mélységes jajkiáltások tölték el a táját, hol Andor fekvő helye volt. Ferencz, a tehenész, föltalálá az álomban szenvedőt, s fölkelte őt; csörögve hullottak alá Andor szeméről a dióhéjak, s midőn felült, egy fekete peccétes levél esett ki dolmánya alól, a szíve felől. „Mi bajod Andor?” — kérdé a tehenész a nehezen felocsudó juhásztól, ki felelé: „Irtóztatós álmod láttam, mintha egy nagy kősziklát tetek volna szívemre, mely nyomott engem mélyen a föld alá; alattam pedig borzalmas nagy tüzet és a tüztben égők kiáltásait hallám. Hála Istennek! csak hogy nem igaz. Hasonló álomtól ments meg Uram ezután!” — „Bizony, mondá Ferencz, nem volt a te szíveden szikla, hanem ez a levél feküdt kebleden. Micsoda levél ez, gyász peccéte rajta?” — „Nem tudom! — felelé Andor: — nyissa fel csak Ferencz bácsi, és olvassa el; ön irástudó ember.” — Ferencz felnyitá a levelet. Midőn a peccétet feltöré, olyanná változék az mint az izzó parázs; ropogó sziporkák ugráltak belőle szerteszét, és kénes buzzel tölték el a bámuló kis kört. Ferencz pedig olvasá a levelet ilyképen: „Én alul is megírott átkos fejedelme a setét pokolnak, bizonyosságot teszek arról, hogy Andor a juhász az ő Istenét naponkint sokszor káromolta; hogy imára soha nem nyitá ajkait, mióta iskolájából kikerült; hogy fajtalan beszédekkel és pajkos tréfákkal az ártatlanok szívét és jó erkölcset megmontani igyekezett. Minek nagyobb bizonyossággal adom ezen

tulajdon nevem aláírásával, s peccétemmel is megerősített levelemet. Kelt a gehenna völgyében, a kárhoznak hatezeredik esztendejében. Lucifer, fősátán, m. k.” — E szavakra lángot vetett a levél Ferencz kezében, s pillanat alatt elégett; fekete hamuleple könnyű kettingessel szállott le a gyepre, s apró tuzcsillagok keveregtek sokáig a levélnek hullájában.

„Uram légy velem!” — kiálta fel Andor, kezeit össze kapcsolva, s félénken meresztve bátorosan szeméit a bámuló Ferenczre. „Látod Andor, — szóla hozzá Ferencz remegő bus hangon, — ez a levél nyomta ám a te szívedet, nem más; ez a levél volt szíveden ama szikla kő, mely téged a pokolnak izzó lángjai felé lenyomott. Haragos istenkáromlásaid, pokolba kiáltó átkozódásaid teszik oly nehézé lelkiismeretedet, hogy miattok ne tudj nyugodni, s hogy e világon úgy, mint az örökkévalóságban Istennek súlyos csapásaira számitani kénytelen légy. — Andor én félek veled lenni. — Isten áldjon meg!” Ferencz távozni akart; de Andor remegő kézzel ragadá meg a távozni akarónak szüre sarkát, s olyan sajátságos hangon, mely a zavarult elmének tulajdona, kérdé: „Ferencz bácsi! hol vannak juhaim?” — „Juhaid!” — válaszolá Ferencz, juhaidat valaki behajtotta ide az erdőbe irtóztatós ostorcsattogásokkal; azt gondolám, te valál; most eredj, keresd meg őket.”

Ferencz visszatért a nyájhoz, de rendetlen állapotban találá azt; a tehenek folkapott falatjaikat szájokban feledve, merőn szegzék szeméiket az erdő felé; a gombos szarvú, vastagnyaku fekete bika pedig félelmes bombolések között kapará lábával a földet, mint mikor vért érez. Andor az erdőben befelé tartott; de mily nagyon elbámult, mikor látá, hogy az erdő nem a régi ritkított, s csalitokkal himzett kedves, szelid erdő, hanem egy félelmes sötét rengeteg lőn. Ezredes bukóknek ágbogos aljában farkasokat látott; meredek hérczeken óriás fenyesek nyújtózkodtak ég felé, s a sziklák obléiból pedig kék hullámu patakok zuhogtak alá a völgyek kebelére félelmes morajjal. Három nap, és három éjjel hasztalan járt Andor a csodás erdőben, nem találta nyáját; negyedik nap reggel, egy embert látott úlni tiszta zöld ruhában egy cserfa tövében. Andor a zöld ember felé tartott, azon jó szándékkal, hogy nyájáról tudakozódjék; már köszönteni akará a zöld embert; de a zöld ember megelőzé Andort, és mondá neki: „Édes fiam, juhász fiam! mért vagy oly szomorú?” — és felelé meglepetve Andor: „Oh édes jó uram! hogy is ne volnék szomorú, és minek örülnék?”

Mindent elvesztettem.

Mindent; — jaj nekem!

Földön mátkám, nyájam,

S menyben Istenem! —

Látván pedig a zöld ember Andornak nagy szomorúságát, vigasztalá őt, mondván: „Édes fiam, juhász fiam! ne busulj a mátkán, ne busulj a nyájon; keresd meg először Istenedet, azután majd megleled könnyen mátkádat is, nyájadat is.”

Ekkor elvezeté a zöld ember Andort egy erdőnyiláshoz, és mutatott neki egy szép messzenyúló völgyet, és a völgybe alávezető virágos utat, és mondá neki: „Édes fiam! eredj ezen az uton a völgybe alá, és mindaddig menj, és menj, míg meg nem találod a

bársony mezőt, a bársony mezőn az arany nyájat, az arany nyáj mellett a juhászkirályt; kérj tőle egy marok arany gyapjút, és avval megtalárod nyájadat. Azután keresd meg a gyöngy folyót, gyöngy folyón az ezüst hidat, hidon túl a selyem mezőt, selyem mezőn az ezüst nyájat, ezüst nyáj mellett a juhászkirálynét; kérj attól egy marok ezüst gyapjút, és avval megnyered a mátká szívét.

(Vége következik.)

Katholikus hitélet.

I.

Hur d, november végén. Istentől gazdag áldás, tőlem a messze távolból szives üdvözlés ft. szerkesztő urnak pályája terhes kezdetén! — Édes mennyei öröm árasztja el a vallását forrón szeretőnek szívét, midőn látja, mint terjed s emelkedik a hitélet a falusi nép körében. A seregeknek Ura nem felejtkezik meg az ő néperől, nyujt időszakonként jótékony eszközöket, melyek azt, ha hülni kezd hite, a vésteljes bűn-álomból felébresztik. Ily hatalmas eszközül szolgáltak vidékünkön a Mária-társulatok, melyek másfélév óta népünk hitéletében oly nagy lendületet varázoltak elő, miszerint lehetetlen a látatlanul működő isteni malaszt-nak gyümölcseit észre nem vennünk. Az Istent boszantó káromlások szűnnek, az iszákosok száma gyérül, s a vagyonbátorság nagyobbodik. . . A helyett, hogy népünk ünnepe- s vasárnapokon délután a bünbarlang-koreszmákat látogatná, szent imákkal, épületes énekek zengésével, s jóirányu, és hasznos könyvek olvasásával tölti üres idejét. A gyónószekek látogatottabbak; ki eddig elégségesnek vélte évenként az egyszeri gyónást, most háromszor-négyszer is járul a kegyelem eme gazdag forrásához. S ezen ébredező buzgóság, mely a Mária-társulatokkal ültetettett át vidékünkre, külső jelekben is elég ragyogóan mutatkozik. Alig van nálunk templom, melyben szebbnél szebb jeleivel ne találkoznánk népünk áldozat-kész buzgalmának. Így például Szakálban kizárólag a nép buzgalma tette az odaváló lelkész urnak egy pompás Sz. Vendel-szobor megszerzését lehetőségessé. A valóban remekmű Bartali os, pécsi híres szobrász műhelyéből került ki. A felszentelési sz. szertartásokat ernyedhetlen buzgalmu ft. Horváth László, kerületi alesperes, bölcsész-tudor ur végezte, ki is kenetűs beszéddel hosszu emlékküvé tevő a hitbuzgó nép szívében e dicső napot. Isten éltesse a derék esperes urat, vidékünk közös szeretetének tárgyát, ki minden alkalmat ügy- s népbaráti szeretettel fölkarol, csakhogy a közzölét oltárára áldozatot vihessen! Gyula-Jován szentén a nép buzgalma s adakozási készsége — minden patronusi segély nélkül — új födéllal látta el a valóban szép, téres templomot. Kurdon egy új Mária-társulati szép lobogó, Berény- s Regőiben egy, Mária szeplőtelen fogantatását ábrázoló remek faragott kép hirdeti magyar népünknek a boldogságos Szűzhözi ritka szeretettel vonzódo buzgalmat. . . Sok szöpet mondhatnak még népünk hitéletéről; de ennyi legyen most elég. . . Isten önnel ft. szerkesztő ur a viszónlatásig!

Mihály bácsi.

II.

Léh, nov. 24-kén 1857. Nagy a mi örömünk. Ugyanis nov. 8-án a Kendi pusztán, mely a völgyes-dombos Csereháton. Abaujmegyében, Monaj nevű helység közelében fekszik, s a jászói prépostság birtokához és a léhi anyaegyházhoz tartozik, temető- és kőkereszt-szentelés volt. Szívemelő vala szemlélni, midőn a kendői kis harang meghívó szavára a monaji templomtól lobogók előlengése mellett Mária énekeinek zengedezésével közeledének a hívő testvé-

rek szájai, kiket megérkezésök perezeiben, mint testvér testvérét, tárt karokkal fogadák a pusztá lakói. E megindító látványra könyek esordulának ki szemekből, elgondolván, hogy, míg a világ a szeretet s béke kötelékeit szétépmi igyekszik, kath. egyházunk ugyanazokat üdvszerző intézményei által összébb fűzi, s mindinkább szilárdítja. E szent gondolataink közt kezdődtek el az épületes szentelési szertartások, melyeket a szikszai egyház-kerületi esperes ur meghatározó buzgósággal végeztet. A temető beszentelésekor magasan hangzott föl az ajtatos nép ajkairól a „Könyörülj Istenem“ bűnbánati ének, mely alatt az ellágyult szívek szent érzelmeiről a könybe borult szemek tanuskodának. A temető szentelés befejeztével ft. esperes urunkkal a kereszt tövéhez állottunk, még pedig bus elkomolyodással; mert hiszen szemünk előtt volt a kép, melynek megpillantására a kínok és szenvedések csoportjai toltak elménkbe, melyekkel Jézus szentséges vállait a bűnös ember terhelni nem iszonyodott. A kereszt-szentelés szertartásai folyama alatt sem hiányoztak a bánat sűrű sohajai, melyek érzékeny hangokban törtek elő a hívők ajkairól, s füleinkbe hangzottak a sz. írás eme szavai: „Oh ti mindnyájan, kik által mentek az uton, figyelmezzetek és lássátok, ha van-e fájdalom, mint az én fájdalomam?“ — Bánatos érzettel borulánk le mindnyájan, midőn esperes urunkat helyéből kiindulni, a megszentelt kereszt előtt mélyen meghajolni, s azt megcsókolni láttuk. A kereszt-csókolás végeztével ft. Soltész Bálint, nyéstei plebános ur az ünnepélyhez alkalmazottan népszerű jeles szent beszédet tartott. Ezer hála-köszönet a jászói prépostságnak kegyuri jótékonyágáért, melynél fogva a pusztai magányban nemcsak temetőt kihalítottat, s abba díszes kőkeresztet emeltetett, hanem majorságának udvarán egyszersmind egy új-ból öntött kis harangot is fölállítottat!

K. A.

Szemerei levelek.

VI.

November 27. 1857.

Hicsértessék a Jézus Krisztus! Alázatos tisztelettel üdvözlöm a főtisztelendő új szerkesztő urat. Kívánok az Istentől sok testi és lelki áldást, azaz: sok előfizetőt, és sok jó dolgozótársat. A Kath. Néplap szent érdeke legméltóbb arra, hogy soha egyikben se szenvedjen a szerkesztő szükségét. Ha talán e buzgó szívből eredt üdvözléssel rosz magam lennék utolsó a hivatalosak közt, méltóztassék figyelembe venni, hogy nem is merem ám én magamat a választottak közé számítani; de az első helyre sem akarok telepedni, csak hátul a lap véghasábjain ohajtok meghuzódni. Azt is őszintén elmondom, hogy nem kívánok még más új szerkesztőt érni, mert — megkövetem alázatosan — de a betegről is azt szokták mondani: nem jó, ha az orvost sokszor változtatja; az egészségéről még inkább áll ez. Azonban bármilyen történjék a szerkesztés körül, míg a Kath. Néplap a kath. hitélet szent közlönye s emelytűje maradand, addig én már a minő olyan, de egyik szegény napszámosa leszék, szivesen viselem a nap hevét és terhét, csak az utolsó munkások bérét megnyerhessem. Azt mondta ugyan egy jó barátom, hogy leveleim nem a Kath. Néplapba valók; de én meg azt tartom: mi való a Kath. Néplapba, mi nem? a szerkesztő tudja; ha ő kiadja, irok biz én, már a mint telik tőlem; a kitől több telik, tegyen többet, különben a kezkenőbe rejtett talentumot keservesen fogja megfizetni.¹⁾

¹⁾ Igen helyesen s Krisztus tana szellemében gondolkodik ön, kedves Jakab szomszéd ur! Jól teszi, hogy senkire nem hallgat, s velünk az emberi boldogság közérdekének előmozdítására barátságos kezét fog. Isten áldja meg önt, s szent malasztjával erősítse fölött jó szándokában! — Teljesen meg lehet róla győződve, hogy valaminnt mi mindenkor szivesen veendjük s örömmel közlendjük érdekes leveleit; ugyszintén t. ez. olvasó közönségünk is kedvesen fogadandja, sőt lelki élvezettel és haszonnal olvassandja azokat.

Szerk.

Mivel leveleimért még az előbbi szerkesztőnél felelőséget vállaltam, de különben is a Kath Néplap nem politikai lap: nem tartom szükségesnek politikai hitemről számolni. Azonban hogy ebben is meg legyen adva a dolog formája, annyit mégis kijelentek, hogy én mindent hiszek, mit a politikáról mondanak, vagy írnak. Például: ha azt mondják, hogy Grönlandban az emberek nagy hőséget szenvednek, azt is elhiszem; ha azt mondják, hogy Indiában a páriáknak jobb sorsuk van mint a braminoknak, azt is elhiszem. Azt pedig nemcsak hiszem, de vallom is, hogy a szemerei sugár toronyban a lépesők nagyon kopottak ugyan, hanem a harangkötél — még kopottabb. Eanyiból áll az én politikám. Egyéb politikához nem értek; mert mindössze egyszer láttam a mezőkövesdi „honi” színpadon a politikus eszmadiát, azt is csak a kakastulőről, melyet Pesten magyarul „Ochsenstand”-nak neveznek, mégis azóta úgy iszonyodom a politikától, hogy a kisbíró mogyoró-pej paripája is többet tud nálam e tekintetben. Epen azért ha egyenesen, himezés-hámozás nélkül írok, ne méltóztassék ezért szigorun megítélni, mert nem értem én azon sima mesterséget, mely a szerencsen kezét szappan nélkül is fehérré tudja mázolni. Politikai elvem ezen egyetlen eszmébe olvad össze: „Adjatok meg a császárnak, a mi a császáré, és az Istennek, a mi az Istené.” Már aztán ha azt látom, hogy némelyek a császárnak sem, de az Istennek sem akarják az övét megadni, s ezt egy kissé nyersen mondom el: csak arra méltóztassék emlékezni, hogy a nyers étel is, de még a keserű falat is sok bajra enyhítő ir gyanánt szolgál, ha okosan veszszük be, s emésztyük meg.

Még egyet kell említenem. Mint rendes napszámos a napibért nem e földön várom ugyan, de azonban főtisztelendő szerkesztő urtól is kérek egy kis honorariumot. Először az ingyen-példányt, melylyel kiesinységemet megajándékozni kegyeskedett, alázatosan megköszönöm; de mivel plebános uram szívességéből úgy is olvashatom a községnek járó példányt, tehát ha az ingyen-példány valami szegény, de buzgó községnek juthatna, vagy más szent célra szolgálhatna, méltóztassék oda fordítani.¹⁾ Inkább e helyett azt kérném: méltóztassék intézkedni, hogy szeretett Néplapunkat idején kaphassuk meg. Nem tudom, ugy van-e máshol is, de hozzánk két hét múlva érkezik. Más újság, mely szintén szerdán jelenik meg, pénteken már kezünkhez jut, a Kath. Néplap után pedig két hétig kell ohajtoznunk. Miért van ez így? nem tudom; de azt tudom, hogy ha másképen lenne, bizony jobban lenne.²⁾ Végre azt kérném alázattal: méltóztassék elhinni, hogy én férfi vagyok nem asszony, s azért ne tessék belőlem csillag-keresztet s dímát csinálni; mert a csillagot csak az égen szeretem nézni, keresztet pedig Istennek hála! úgy is van mind a két vállamon.³⁾

Ez ugyan bevezetésnek becsületesen hosszú, hanem maga a levél annál hosszabb lesz. Arról nem tehetek, hogy röviden írni nem tudok, s bármennyit mondok, mégis mindig marad mondani valóm. Hiszen ha épen megunja valaki a hosszú levelet, részemről teljes szabadságot engedek neki, miszerint kénye-kedvéhez képest szenderegessen mellette. Térjünk már a dologra.

Néhány nappal ezelőtt egy kis hivatalos műutazást kellett tennem a szomszédba. Laposguta természetű országnyom követelésénél fogva mint mindig, ugy ez alkalommal is patriarkális előfogaton utaztam, ugymint vaspályán, mert a csizmám meg van patkolva, és vasszegekkel kisujtásozva.

¹⁾ Illőnek tartjuk, hogy a lapot, melyet jeles dolgozataival gazdagít, mint sajátját bírja; s ha ugy tetszik, másoknak is, kik talán a községnek járó példányhoz nehezebben juthatnak, átadhatja olvasás végett. Miért is csak sziveskedjék megtartani e csekély ugyan, de őszinte tiszteletünk s hálás elismerésünkön tanuskodó ajándékot, annyival inkább, minthogy a szegény és buzgó községekről sem fogunk megfeledkezni.

²⁾ Annyit tiszta lélekismerettel elmondhatunk, hogy az elszállításhoz tapaszalt rendeltenségek miatt a szerkesztőség nem okolható. Egyébiránt a baj megszüntetése iránt már kellőképp intézkedtünk, s bizton reméljük, hogy nyomdai viszonyaink változával új évtől kezdve a méltányos panaszoknak elejét vennünk sikerülend.

³⁾ Hogy ebbeli ohajtasát teljesítsük, számokat használtunk; ámbar, ha módunkban állana, mellére tűznök biz mi önnök a legszebb csillagot és keresztet.

Dolgomat végezve, midőn gyalog-hintómat hazafelé irányoztam, nagy láрма csapott füleimbe. Egy tisztességesen megkókált nádfedelű, s gólyafészek-czimeres házból csak ugy harsogott ki az épületes dal:

„Iszom, míg a fogam ki nem ázik,
S bennem a szőlő-mag nem csirázik.”

A hang még szebb volt a dálnál; mintha egy hasadt fazekat egy törött serpenyő nyelével kongatnának, s ehhez a drótos-tót torkaszakadtából kontrát rikácsolna. Valóban ez oly hatalmas kéthangu ének volt, melyet lekótázni a leg-híresebb karmesternek is munkába került volna. Epen egy, tártoppós-kontyu menyecske jött szemközt; maga ugyan esinos kis Éva-ivadék volt, de bőbitája igazán minden toldalék nélkül beszegődhetett volna kenyérsütő-szakajtónak. No de ha rózsát akarunk nyerni, alkudjunk meg a tövisekkel; ha valamit meg akarunk tudni, tegyük láttatlanná a matyó-divatot, a csinos fejre tornyozott csintalan tyukültetöt, s álljunk szóba a pirosposzsgás kis oldalesonttal.

„Édes hugom! szépen kérlek egy szóra.”

„Kettőre is szívesen; de honnan mond engem hugának a teins ur?”

„Ej lelkem, csak nem vagy negy venes, hogy nénémmek mondjalak?”

„Annak csak fele vagyok; de semmi atyafiságot sem tudok köztünk.”

„Dehogy nem! A Jézus Krisztusban mindnyájan rokonok vagyunk.”

„Nagyon hideg atyafiság már ez a mai világban, semmit sem adnak reá.”

„Ejnye de találósan beszélsz! Hogy hinak?”

„Magdának Mi végre kérdezi ezt?”

„Mindjárt megmondom; de előbb te felelj: megtért Magdolna vagy-e?”

„Ó jó! mi gondolja arra az urnak? Elhiszem bizony, hogy az ilyen urifélek szeretnék, ha kedvökért minden menyecske bűnös Magdolna lenne.”

„Csitt kis kigyó! de csipős a nyelved. Talán tapasztaltad?”

„No hát tapasztalhattam volna is, ha vérem lett volna hozzá. De mit faggat? Ha csak ezért állított meg, majd itt hagyom a faképnél.”

„Azt ha akarnád sem tehetnéd meg, mert történetesen kökép mellett állunk. Hanem ne ítélj ám hirtelen, ha egykét hamis ember van a világon, azért nem szabad minden embert hamisnak tartanunk. Nézd csak könyökemen ezt a szelelőt, melyet egy lázsiás-tallérral is bajos lenne eltakarani; ne számíts hát engem azok közé, kikről az imént oly élesen szóltad.”

„Az igaz, a maga hosszu reklijéből nem igen néz ki a teins-ur titulus; de minket már hozzá szoktattak, hogy ma-holnap a gyürüs-zsidót is teins-urazzuk, pedig akár rongyszedő bácsinak, akár rongyos bácsinak mondjuk, mind a kétő reá illik. Hanem mit akar maga?”

„Ne neked Jakab szomszéd! Előbb teins ur, aztán uram, most hogy szerenesétlen kabátod nagyszerű repedését meg-látták, már csak maga. Ha még kiszolgált, s öregségi előjognál fogva pensióba jutott köpönyegemet megmutatnám, bizonyosan te s tu lennék. Mondja aztán valaki, hogy nem a ruha teszi az embert!”

„Csak azt akarnám megtudni: miféle láрма van ott abban a házban?”

„Ott lakzi van.”

„Talán menyegző?”

„Nem menyegző, de lakzi.”

„Ej csak ne légy olyan böles; hiszen a lakzi csufolódo szó, a lakodalmi vigasságnak menyegző a neve. Látnod, az evangéliumban is ugy olvassuk, hogy Kána helységben, hol urunk Jézus a vizet borrá változtatta, menyegző tartatott; de az anyaszentegyház parancsaiban is ugy mondjuk: tiltott időben menyegzőt ne tarts.”

„Nem értünk ám mi az ilyen dologhoz.”

„Az anyaszentegyház parancsához nem értetek?”

„Biz ahhoz is keveset; mert ha tudjuk is, nem tartjuk,

Most is annál a háznál nem Isten szíve szerint megy a lakzi, mert hit nélkül tartják."

"Hát hogy lehet az?"

"Csak úgy, hogy szabadságos katonák itthon ütnek tábornak a hajadonok ellen. Ha szeretőiket el akarnák venni, a pap nem esketi meg őket."

"Persze, mert a katonát nem lehet esketni a katonai hatóság engedelmé nélkül."

"Nemcsak a katonát, a szegény árvákat sem lehet. Csak az most boldog, a kinek az apja él. A szegény árva házassága sok költségbe kerülő folyamodással jár. Aztán csak a mi járásunkban huszonkilenc helység is van, vegyünk minden helységre csak öt házassuló árvát, ez is sokra üt."

"Biz ez száznegyvenötre üt."

"No látja, pedig—teszem azt—Kövesdre huszat is számíthatunk. Már most a főszolgabíró urnak a nélkül is annyi dolga van, hogy ha egész káptalan a feje, mégis föbet bele. Én egyszer vittem neki levelet, de csak elszörnyűköztem; hiszen annyi irással volt körülrakva, hogy ha egész falunk aranykorona könyvét összetennék, csak kismiska lenne ahhoz képest. Tehát ha mindjárt agyonra feszíti is magát, ha négy kézzel írja is az engedelmet, mégis, míg mindenik folyamodónak igazságát megítéli, bizony jó időbe kerül az; a szegény árva pedig csak ősszel foghat a házassági bajlódáshoz, mert addig a kenyérkereset bajaival tépelődik; így aztán mikorra hozzá jutna, az Advent is beköszön, akkor meg már igazán tiltott időben menyegzőt ne tarts."

"Igaz, édes hugom! de a törvény nem ok nélkül rendelte, a mit rendelt. Látod, épen nálatok is úgy volt a szokás, hogy 14 éves korotokban már férjhez mentetek, mikor még asszonyoknak sem, gazdasszonyoknak sem voltatok alkalmasak; innen eredt aztán, hogy szűz, szép természetű ösapáink unokái olyan kicsi-kis törpe-óriások lettek. A törvény elejét akarta venni a meg gondolatlan, hübele-balázs házasságoknak, melyek igazán csak a házikereseteket szaporították. Aztán rossz keresztények lennének ám, ha a törvény ellen zúgolódnánk."

"Isten látja a lelkeket, nem zúgolódásképpen mondtam; hanem ha valaki enyhítene ezen a terhen, még a porát is áldanók. De a házi kereszt titlust nem teszem ám zsebre, evvel ránk asszonyokra célzott, no majd visszatérünk még rá. Most elmondom a többi. Látja, abban a lakzis háznál katoná uram már akkor szerette a leányt, mikor berekrutázták; midőn szabadsággal haza jött, megint csak szeretették egymást. Engedelmet az ezredestől kellett volna neki kérni, de ehhez a folyamodvány tíz pengő forintba kerül, ezért ha kenyere készen lenne is, harmincz napig kell a szegény leánynek kaszálnia, míg össze teremtheti; tehát a mi katonánk nem is folyamodott, hanem azt tette fel magában, úgy is megtagadhatják az engedelmet, s a költség is oda vesz, tehát kapta magát, két tanu előtt kijelentette, hogy mivel a pap előtt nem esküdhetik meg, hát előtök eljegyzí, elveszi, s haza viszi mátkáját. Úgy is tett, most ülik a lakzit. No mit mond erre?"

"Igazán szomorú história; hisz ez nem házasság, csak törvény-esufolás."

"Magunk is tudjuk, hogy nincs rendén; mert hit nélkül bizony csak nem lehetnek házaspárok. De hát maga miért mondja törvény-esufolásnak?"

"Azért, mert Felsőges urunk is azt rendelte az új házassági törvényben, hogy a katolikusok csak úgy léphetnek házasságra, ha mind megtartják az anyaszentegyház házassági szabályait; pedig az is egyházi szabály, hogy saját plebánosunk előtt lépjenek házasságra, különben a házasság érvénytelen. Volt az anyaszentegyháznak egy tudós és istenes feje, kit 14-ik Benedek pápának neveztek; mint nem régiben egy predikációban hallottam, ő egyenesen azt határozta, hogy még olyan országban is, hol a polgári hatóság előtt kötött házasság polgárilag érvényes, a katolikusok házassága csak az által válik egyházilag érvényessé, ha a plebános előtt lépnek szövetségre. Ha pedig a plebános előtti szövetekezést elhagyják, daczára a polgári érvényességnek, az anyaszentegyház előtt csak ágyastársak, s gyermekeik is Isten, és az egyház színe előtt törvénytelenek. Ezt határozta

az anyaszentegyház feje. A mi hazánkban még inkább áll ez; nálunk az ilyen pap nélkül házassulók mind a polgári, mind az egyházi törvény ellen vétkeznek, tehát nem házasságot kötnek, de büntetést vonnak magokra."

"Igen, de ki bünteti meg őket?"

"Az új kormányrendelet, mely a hit nélkül együtt élőket szétűzteni parancsolja. Áldja meg a Jézus azt, ki e szent rendeletet kiadta!"

"Óh hallja! nem ülhet ám mindig nyakukon a szolgabíró, ha ma szétűzeti őket, holnap megint ott lesznek, a hol voltak."

"Mondasz valamit, de én is mondom rá valamit. A helység birájának is kötelessége lesz ám a törvény megtartására ügyelni; ezért ő a kormánynak is, de az Istennek is felelős. Aztán nagyon szomorú dolog lenne az, ha a keresztényeket csak a polgári törvény félelme korlátozná a vétkes életben; az anyaszentegyháznak is van fenyítéke, melyet nem örömet használ ugyan, de ha kénytelen vele, megmutatja ám, hogy ő nála van a Jézus örök törvénye."

"Igaz van; hiszen csak úgy dobogott a szívünk, mikor fűtéstelendő plebánosunk magyarázta: mi az a hitnélküli együttélés, meg hogy az ilyenek feloldozást sem nyerhetnek, sőt haláluk óráján is csak úgy oldoztatnak fel, ha a vétkes életéről lemondanak. De némelyik vakmerő, ha az esze megbotlik, a szent szóra sem hajt, lelkével sem gondol, vakon rohan a maga vesztére, mint a légy a lépre. Egy rossz példa többet ront, mint száz jó lecke épít. Megkezdtek Harsányban az ilyen koeza-lakzit, — megkövetem, így neveztek el. — most már nálunk is, Ivánkán is, Püspökiben is utána indultak, meg Szihalmón is. De hát mindenképen baj; itt van most egy gyászos mátká, a ki tehát nem is lesz hitestárs, mégis maholnap meglesz a keresztelő. Itt az én bezedes Magdám elpirult, s szeméit lesütötte. Épen ez az egyik legnagyobb átok, melyen nehezen fog segíteni az új törvény; mert mióta a szabadságos katonák itthon tanyáznak, nagyon szaporodnak az apátlan gyermekek, a mi biz elelőtt ritkaság volt nálunk."

"Biz elég gyász ez, nem tudom, hogy veszszük elejét."

"Én tudnám."

"Hadd halljam!"

"Hát azok a méltóságos urak, kik a törvényt teszik, bizonyosan szívökön hordják a szegény nép testi és lelki javát."

"Ezt, édes hugom, igen helyesen, s keresztény érzellemmel mondtad."

"Ugy-e? hát látja, ha azok a méltóságos urak megtudnák; mennyi bajt szül az, hogy a szabadságos katonáknak nem szabad házasodniok, mint terjed e miatt a romlottság, mennyire szaporodik a szerencsétlen hajadonok száma; azt hiszem, meghatná szívököt a szomorú hír, s megengednék, hogy a szabadságos katoná olyan sok költség nélkül házassodhassék. Hiszen feleségét úgy sem vinné a regemesthez, de eltartását sem tolná az ország terhére, mert hál Istennek! miközünk nem igen akad olyan éhletetlen vászoncseléd, a ki nem bírná a maga szegényes élelmet megkeresni. Hej! de sok gyásznak elejét lehetne így venni."

"Vagy ki tudja, hugom! Hát aztán ha a katonát hamarosan az ezredhez szőlitanák, itthon a menyecske sem lány sem asszony, nem lenne-e újabb hiba, gonoszabb az előbbinél?"

"Nem bizony hogy nem! Tudom, hová célezo, de közünk szegény népség közt nagyon ritka még az olyan gonosz asszony, ki a hitet és szentséget meggyalázni meri. Akad, akad! de erre is azt mondom: a titkos bűn is bűn, de a nyilvános bűn botránkozottató."

"Hugom! látom, hogy nemcsak a nyelved, de a szíved is jó, sőt eszeddel is beillenél tanácsbelinek. Magam is azt tartom, hogy ha tovább is úgy kellene maradnunk, mint egy darab időtől fogva voltunk, inkább csak imádkozunk, hogy tartsák katoná-uramékat a hadtestnél. Én hát a te szép ohajtsódat megírom olyan helyre, hol mindenki olvashatja."

"Hát íródiaik maga?"

"Diák csak voltam, de író nem is voltam, nem is vagyok, mégis írok néha-néha a Kath. Néplapba."

"Ugyan hát kicsoda maga?"

„Soha se keresd, nevem úgy sem ér többet magamnál.”
 „De nem odáig van az; minket asszonyokat mondanak kíváncsiaknak, mégis maga kérdezte előbb az én nevemet. Én megmondtam, hát maga is mondja meg; vagy talán szégyenli saját nevét?”

„Dehogyan szégyenlem! ha éppen kívánod, én Jakab szomszéd vagyok, a szemerei harangozó.”

„Uram Jézus ne hagyj el!”

„Ej, hát egyszerre olyan ijesztő lettem?”

„Igazán maga a szemerei harangozó? Ne csaljon meg!”

„Magam vagyok, a mint látsz, testestől-lelkestől, esontostól-bőröstől. Azt nem mondhatom: husostól, mert hus nincs rajtam, de előbb sem volt.”

„Jaj átkozott! már engem is újságba tesz, mint a kövesdi tornyot.”

„Ha csak ez a baj, soha se busítsd magadat; ime megígérem, hogy ha leírom is párbeszédünket, a helyet nem nevezem meg, úgy nem ismernek rád.”

„Azt ne is eselekedje, mert különben nem tanácslom, hogy még valaha Szent-Istványra jöjjön.”

„Dehogyan dehogyan eselekszem, csak a te szavaidat írom le, úgy a mint mondtad, Isten maradjon veled!”

A hosszú párbeszédnek vége lett. Utána egy hosszú séta következett, melyet csak magammal tartottam. Ezalatt eleget törtem a fejemet Magda szavai felett, de csak nem bírtam eligazodni. Ej — gondoltam, — csakugyan leírom az egész dolgot; bizony ha én nem bírok vele, hadd gondolkozzanak róla az okosak is. Most még annyit mondok, hogy ama helységben, melyet nem szabad megneveznem, még egyszer találkoztam beszédes kis Magdával, s az ő nagy kontyával; de ekkori beszédünket hetedik levelemben közlendem, ha főtisztelendő szerkesztő ur megengedi.

Jakab szomszéd.

Különfelek.

A „Sz. Erzsébet legendája” költségeinek fedezésére, illetőleg a bukovinai ifjak képzésére a nagyváradi gör. egy. püspök 6 excellentiája 50, a kassai püspök 6 mlga 50, Deák y Zsigmond caesaropoli fölszentelt püspök 6 mlga 100, a csanádi káptalan 50, a csornai convent 60, és a zirczi convent 60 ftot pp. a társulatnak ajándékozni méltóztattak.

— A „Sion” nevű lap Patrától (India) egy kath. missionariustól következő tartalmu levelet közöl: „Uram! Most, midőn sokak figyelme Indiára van irányozva, helyén lesz az itteni missiókat is fölemlíteni. Nem szádékom missióink virágzó állapotáról szólni, csupán a mostani fölkelés körülményeire szoritkozom. Mostanig egy missionariust sem vettünk el, s egyéb hiányunk sincs, miután a pogányok jobban bánnak velünk, mint az angolok. A kath. egyház s kath. missiók legnagyobb ellenségei mindig az angolok voltak, kik mindent elkövetnek, hogy a kath. missionariusok törekvését megghiusítsák s a katolikuskokat vallásuk elhagyására bírják. Mikép bánnak itt a kath. katonákkal, azt leírni sem lehet; itt az idegen földön egészen tisztjeik önkényére bívák; a tisztjek pedig előléptetésekkel tüntetik ki azokat, kik protestansokká lesznek, ellenben minden kigondolható üldözésnek teszik ki azokat, kik hitüket elhagyni nem akarják. Soha nem hittem volna, hogy a hadseregnél ily igaztalanság uralkodhassék, ha ennek magam tanuja nem lettem volna. Egy ideig a katonák közt tartózkodtam; midőn távoztam tőlök, köszönő irattal tisztelttem meg. A benszülőttek a mostani fölkelés alatt oly tetteket vittek véghez, melyekre a keresztények is büszké lehetnének. Delhy-ben például maj. 11-én egy 8 éves gyermeknek szülői is életüket veszték. A szegény gyermeket egy koldus 30 arányra karjain vitte, s midőn az a grai parancsnok által kérdezették, mit kíván jutal-

mul? a koldus felel: hogy az ily tettet csak az Isten jutalmazhatja meg; de ha mégis jutalom fejében valamit tenni akar, folytató a koldus, — ássason házam mellett kutat, hogy a fáradt zarándok nyáron szomszúságát enyhíthesse.”

— Hol van leg több szegény? A „Bien public” című lap kimutatást közöl a felől: mily arányban áll a szegények száma különféle országok összes lakosságához képest. Ezen kimutatás szerint esik egy szegény: Angolországban 6, Németalföldön 7, Schweizban 10, Franciaországban 20, Ausztriában 25, az egyházi államokban 86 lakosra. — Schweiz, Angolország, Németalföld számtalan gyárakkal bírnak, ropant kiterjedésű kereskedést üznek, s mesés mennyiségű pénzt halmoztak össze. S mégis ezen országokban a nép a legszegényebb, a népesség nagyobb része a legszerencsétlenebb egész Európában. Ne irigyeljétek az ottani lakosok sorsát, ha ezen államok millióiról olvastok. Egy, arany edényekből lakomázik; ezren száraz kenyérhéjat rágnak, sőt éhséggel küzdenek. Az utóbbi országokban, s főleg az annyira rágalmozott egyházi-államokban tiszerte jobb dolga van a népek. Ehen nem halt itt még senki, sőt az éhezés kínjait is ritkán tapasztalja valaki. Csak igaz marad az, hogy a kath. vallásban jól esik megpihenni, s hogy az eke az országot a legbiztosabban táplálja.

— Megjelent: „Nehány hét a szent földön 1856-ban” Irta Hóványi. Bécs, 1858. Ezen, 368 lapra terjedő, s két képpel, ugymint a szent sir templomának homlokzata-és alaprajzával díszített munka jelessége mellett eléggé kezeskedik a szerzőnek neve, melyre vallásos irányu magyar irodalmunk méltán büszkélkedik. Terjesztés iránt a munka átadott a Szent-István-Társulatnak, s így kapható az ennek ügynöki hivatalában, vagy pedig Hartleben könyvkereskedésében. Ara 1 ft. pp.

Kegyes adományok.

A váradoszlasi orsolya-szüzek zárdájában adakoztak: a chinai gyermekek fölsegdlésére az alsó osztálybeli leány-növendékek 4 ft.; afrikai missióra K. J. 1 ft. 6 kr.; a szent sir óreinek M. N. 1 ft.; a Bonifác-egyletnek egy szolganó 12 krt.; a londoni templom-részére N. N. 12 kr. pp. Összesen 6 ft. 30 kr. pp.

Pályázat.

Szombathelyi püspökségben a Cserenesócezi kántor-tanítói állomás megüresedvén, annak betöltésére a pályázni kívánók jövő 1858-ik év január 7-re folyamodványaik-és okmányaikkal a paplakbani megjelenésre ezennel felhivatnak.

Kelt Alsó-Lendván, decemb. 3-án 1857.

Házy József, esperes, tanfelügyelő.

Szombathelyi püspökségben az alsó-lendvai plebániához tartozó Kapeza és Petesház fők-helységekben az újonnan alapított tanítói állomások betöltésére jövő 1858-ik év január 12-ik napjára eső nyitattik, melyre a pályázandók az alsó-lendvai plebánosnál jelentkezzenek.

Kelt Alsó-Lendván, dec. 3-án 1857.

Házy József, esperes.

Előfizetés a „Religio” kath. egyházi s irodalmi lap jövő 1858-ik évi folyamára. Megjelenik hetenkint kétszer egy-egy negyedréti iven. Az előfizetési díj a lapbélyeg miatt félévre Pesten: 4 ft. 40 kr. Vidékre postán: 5 ft. pp.

A mai számhoz van mellékelve: Előfizetési felhívás a „Gazdasági Lapok” 1858-dik évi január-juniusi folyamára.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT; FELELŐS SZERKESZTŐ: KÁDAS RUDOLF

Pesten, 1857. NYOMTATJA HERZ JÁNOS. Nádor-utca 6. szám alatt.